

Šķēršļu josla ar kantēm, renēm un smagām durvīm

● LINDA KILEVICA

Biļetes uz koncertu jaunotajā koncertdārzā "Pūt, vējiņi!" iegādātas, bet neesot drošības sajūtas. Iepriekš jāaizbrauc un jāpaskatās, kā tur ir, spriež Edgars Birznieks, kurš pārvietojas ratiņkrēslā kopš 17 gadu vecuma. Cilvēkiem ar dažāda veida invaliditāti ir sagādāts daudz ērtību, tomēr vides pieejamības ziņā pilsētā vēl darāmā netrūkst, secina diskusijas "Kam pieejama Liepāja?" dalībnieki un rīkotāji.

Atmuguriski jāvelk augšā

Diskusiju biedrība "Radi vidi pats" sarīkoja vietā, kas atbilst universālā dizaina principiem un ir labais piemērs, – Liepājas centra glābšanas stacijas kompleksā.

Vesēlie savās ikdienas gaitās pat nepamana traucēkļus, kas ir liels klupšanas akmens tiešā nozīmē cilvēkiem ar invaliditāti. "Es varētu stāstīt un stāstīt," saka Jānis Kupšis. "Man neviena gājēju pāreja nav laba – visur ir pacēlumi. Rati sitas kopā. Nevienam neko nedara, tikai runā." Viņš piktojas, ka jau pirms vairākiem gadiem aizrādījis par gājēju pāreju pie veikala "Lielie logi". Ar savu elektroskūteri varot tikt pāri, bet citiem tāds paaugstinājums esot ļoti nopietns apgrūtinājums.

E. Birznieks izveidojis biedrību "Izaicinājums liktenim", tā nodarbojas ar vides pieejamības risināšanu cilvēkiem, kas pārvietojas ratiņkrēslā un elektriskajos skūteros. Ielas kļūstot labākas, bet palikušas daudzas neatbilstošas vietas. Par tām runāts ar izpilddirektora vietnieku būvniecības jautājumos Didzi Jēriņu, taču šos objektus plānots pārbūvēt – gan Lielo ielu gar Liepājas Universitāti, gan Jūras un Graudu ielas krustojumu. "Nav vērts likt iekšā naudu, ja pēc kāda laika tur visu mainīs," saka E. Birznieks. Nejauka vieta ir Bāriņu un Kungu ielas pāreja. "Mums ir vieglāk, lai gan kantes sit kopā ar skūterīti, žēl. Pēc iepriekšējiem noteikumiem to kanti drīkstēja 2–3 cm lielu atstāt. Pēc jaunajiem standartiem jābūt nullītei. Jaunie krustojumi ir daudz maz pieejami,

bet ar vecajiem, kam tie divi centimetri, ir pilna Liepāja. Kad jāstumj parastais ratiņkrēsls, tad jāgriežas apkārt atmuguriski, jāvelk augšā. Un ja tur vēl ir diezgan liela satiksme!" uzsver biedrības vadītājs.

Vēl bēda ir teknes uz ietvēm. "Esot nodots Komunālajai pārvaldei, un līdz vasaras vidum būšot izņemtas. Paskatīsimies. Tas, kurš iet ar kājām, nepamana ne maliņu pie pārejas, ne reni," atzīmē E. Birznieks.

Pamēģiniet uznest!

"Tualetes mums nav. Tehnika iet uz priekšu, bet vidē paliek viss vecais," norāda J. Kupšis. Skūteris ir daudz lielāks par parasto ratiņkrēslu, un pašreizējiem standartiem atbilstošā tualetē ar to nevar ne iebraukt, ne apgriezties. E. Birznieks piemin, ka skūteristiem vienīgās pieejamās tualetes ir "Rietumu centrā" un bērnu laukumā, protams, arī glābšanas stacijas kompleksā. "Jaunajām, ko liks pie pludmales, ar Jēriņa kungu risinām problēmu, nedaudz pārtaisīs, lai mēs arī tiekam iekšā," viņš pastāsta.

Savukārt iestādēs, kur ierīkota uzbrauktuve, invalīdam šķērslis nereti ir durvis, kas veras uz āru. "Pastam palīdzības poga ir, taču vari spiest, kamēr slikta dūša paliek," atzīst E. Birznieks. "Pie "Luminor" bankas ir poga, bet jāgaida, līdz kāds ies iekšā, lai pasauca darbinieku," papildina J. Kupšis. "Viņi teica, ka cauru dienu spaida bērni, kas iet garām."

Jaunajā pašvaldības administrācijas ēkā Peldu ielā ievēroti universālā dizaina principi, tomēr ne visur. "Ir tāda problēma kā veramās durvis, tās ir smagas. Jāgaida kāds, kurš pietur. Stiklota būve, tad varēja arī stiklotas automātiskās durvis ielikt," saka E. Birznieks.

Pirms atbildes uz jautājumu, vai vīri var iekļūt kultūras un sporta iestādēs, J. Kupšis nopūšas, tad teic: "Vai, mīļā meiten, vai... Es uz hokeju nevaru aiziet." E. Birznieks piebilst, ka ledushallē viņiem neesot vieta atrasta vēl līdz šim. Liepājas Olimpiskajā centrā J. Kupšis bijis uz basketbolu, nācies ejā stāvēt. "Par tualeti nerunāsim, mums atbildēja, ka tas ir vecs projekts, nepārtaisīs. Taču manēža ir jauns projekts. Kāpēc tur

neuztaisīja invalīdiem tualeti?" viņš nesaprot.

"Lielo dzintaru" E. Birznieks apmeklēja reizes desmit. Ar skūteri gan zālē nelaižot, taču

bēdu nav – tur ir ratiņi, kuros pārsēsties. "Teātrī ir problēmas. Bija teikuši, ka uznesīs augšā, bet, ja nu gāžas ar visiem nesējiem, tad būtu traki! Pamēģiniet

Jāna kungu uznest! Kinoteātrī neesmu bijis, esot zālē tik slīpa iebrauktuve, ka ratiņnieks dikti jātur, lai no rokām neizraujas," – tā dzirdējis biedrības vadītājs. >>

ES DOMĀJU TĀ: VAI PALĪDZAT CILVĒKIEM AR INVALIDITĀTI?

Raitis Rasmanis – programmētājs:
– Atsevišķos gadījumos ir sanācis palīdzēt radniekiem,

piemēram, aizvest cilvēku uz veikalu un palīdzēt iepirkties. Ir bijušas reizes, kad kādam uz ielas nepieciešama palīdzība – kaut vai tās pašas durvis atvērt. Lielākoties jau tie ir vecāka gadagājuma cilvēki. Citreiz kādam kaut kas nokrīt, tad palīdzu pacelt.

Aldis celtņieks – Man pašam ir piešķirta invaliditāte, un gan man cilvēki palīdz, gan arī

es palīdzu citiem. Lielākoties tā palīdzība saistās ar dažādiem lauku darbiem, celtniecību. Es jau no bērnības esmu palīdzējis veciem cilvēkiem, ja redzu, ka vajag. Palīdzu ielu pāriet, atvērt durvis, palaižu apsēsties. Vecāki ieaudzināja, kā pareizi uzvesties. Tagad jaunieši bieži vien pāiet vienkārši garām, nepalīdz apsēsties.

Iveta Veinberga – uzņēmēja:
– Palīdzēt cilvēkam ar invaliditāti īsti sanācis

nav, esmu vienīgi palīdzējusi kādam durvis atvērt, šķērsot ielu vai piecelties. Atceros vienu gadījumu, kad devos uz darbu un redzēju gados vecāku tanti, kura ejot bija nokritusi Jāņa Čakstes laukumā. Toreiz nokavēju darbu, jo pavadīju tanti līdz viņas mājām. Man šķiet, ka iedzīvotāji vispār palīdz citiem. Strādāju tirdzniecības centrā "Kurzeme" un to esmu novērojusi. Ja, piemēram, kaut kas nokrīt, tad vienmēr pasaka, ka nokritis, vai paceļ. Zinu, ka arī lejā, veikalā "Maxima", ja kādam pietrūkst naudiņa, cits piemet klāt vai pat samaksā par visu precī.

Jānis Vizulis

– masieris:
– Neatminos, šķiet, ka neesmu palīdzējis. Durvis gan es konstanti atveru visiem, gan vecākiem cilvēkiem, gan

kādam ar kustību traucējumiem. Pats bieži pārvietojos ar velosipēdu, un visizplatītākā problēma ir ietvju paaugstinātās maliņas, kas saglabājušās no vecajiem laikiem. Zinu, ka Liepājā Tukuma ielā ir tāda problēma. Savukārt Zirņu ielā pēc renovācijas uz veloceliņa ir nepareizi izvietoti laternu stabi.

Astra Gudriķe – pensionāre:
– Es

divus gadus palīdzēju uz gultas guldošam cilvēkam, gan pamperus mainot, gan barojot un citādi. Esmu palīdzējusi šķērsot Graudu un Vītolu ielas krustojumu vienam onkulītim, kurš tur regulāri lūdzu palīdzību. Rokās viņam ir kruķītis, un ja viņš veikalā kaut ko ir iegādājies, tad grūti pārvietoties. Nesen novēroju, kā uz gājēju tilta mokās māmiņa ar bērnu ratiņiem, tur tās slīdes tik stāvus uztaisītas, ka bērns pat var izkrist. Tad kā pa tādu stāvumu uzstumt augšā invalīdu ratiņos!